T083 TKL 1 (19) 1508 Kinh A Hàm Khẩu Giải Thập Nhị Nhân Duyên

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ: 1508

KINH A HAØM KHAÅU GIAÛI THAÄP NHÒ NHAÂN DUYEÂN Haùn dòch: Ñôøi Haäu Haùn, Öu Baø Taéc An Huyeàn, cuøng Sa-moân Nghieâm Phaät Ñieàu.

Muoán döùt doøng sinh töû, vöôït khoûi theá ñaïo, thì phaûi nhôù nghó ñeán möôøi hai nhaân duyeân laø: 1. Goác laø si meâ (Voâ minh) 2. Töø Si taïo ra Haønh (Haønh) 3. Töø Haønh ñöa ñeán Thöùc (Thöùc), 4. Töø Thöùc maø coù Danh saéc (Danh saéc), 5. Töø Danh saéc coù saùu Suy (Saùu nhaäp), 6. Töø saùu Suy ñöa ñeán Sôû caùnh (Xuùc), 7. Töø Sôû caùnh (Xuùc) maø coù Thoáng (Thoï) 8. Töø Thoáng (Thoï) maø coù AÙi (AÙi), 9. Töø AÙi maø coù Caàu (Thuû), 10. Töø Caàu maø coù Ñaéc (Höõu), 11. Töø Ñaéc (Höõu) maø coù Sinh (Sinh), 12. Töø Sinh maø coù giaø bònh cheát (Laõo, Töû). Ñoù laø hoaït ñoäng cuûa möôøi hai nhaân duyeân. Möôøi hai nhaân duyeân naày, khôûi leân töø loøng ham muoán. Caàn phaûi söû duïng boán thöù phi thöôøng (boán ñeá) ñeå chaám döùt noù. Theá naøo laø boán thöù phi thöôøng? 1. Nhaän bieát veà khoå (Tri khoå). 2. Töø boû Taäp (ñoaïn Taäp).

3. Chöùng bieát veà Taän (chöùng Dieät) 4. Thöïc haønh ñaïo (Tu ñaïo). Coøn noùi theâm, laø caàn phaûi nhôù nghó veà sinh, veà giaø, veà bònh, veà cheát. Phaûi nhôù nghó boán laõnh vöïc ñoù, thì töø möôøi hai nhaân duyeân naày maø thaønh ñaïo. Ñaïo nhôn nhôù nghó boán vieäc ñoù, muoán vöôït qua theá gian, phaûi caét ñöùt hoaït ñoäng cuûa möôøi hai nhaân duyeân. Ñoù laø caét ñöùt goác cuûa sinh töû. Möôøi hai nhaân duyeân coù phaàn trong, ngoaøi. 1. Trong laø Si (Voâ minh) ngoaøi laø ñaát, 2. Trong laø Haønh, ngoaøi laø nöôùc, 3. Trong laø Thöùc, ngoaøi laø löûa, 4. Trong laø Danh saéc, ngoaøi laø gioù, 5. Trong laø Luïc nhaäp, ngoaøi laø khoâng, 6. Trong laø Taøi (Xuùc), ngoaøi laø chuûng, 7. Trong laø Thoáng (Thoï), ngoaøi laø caên (goác reã). 8. Trong laø AÙi, ngoaøi laø caønh. 9. Trong laø Thoï (Thuû), ngoaøi laø laù. 10. Trong laø Höõu, ngoaøi laø loùng, ñoát. 11. Trong laø Sinh, ngoaøi laø hoa, 12. Trong laø giaø, cheát, ngoaøi laø haït. Con ngöôøi sinh töû laø töø beân trong cuûa möôøi hai nhaân duyeân. Vaïn vaät sinh töû laø töø möôøi hai thöù beân ngoaøi cuûa möôøi hai nhaân duyeân. Si (Voâ minh) laø gì? Laø khoâng kính cha meï, khoâng phaân bieät ñen traéng. Töø nhaân duyeân aáy maø coù nhaän laõnh. Khoâng muoán töø boû, khoâng tin nôi ñôøi nay, ñôøi sau ñaõ taïo söï aáy neân theo haønh maø laøm. Khoâng laøm theo Haønh thì cuõng khoâng ñaéc (Höõu). Do coù Si (voâ minh) neân coù Haønh. Coù Haønh thì coù Thöùc. Ñaõ coù Thöùc thì coù Danh saéc. Coù Danh saéc thì coù luïc nhaäp. Coù luïc nhaäp thì coù Taøi (Xuùc). Coù Taøi (Xuùc) thì coù Thoáng (Thoï). Coù Thoángï thì coù aùi. Coù aùi thì coù Thoï (Thuû). Coù Thuû thì coù Höõu. Coù Höõu thì coù Sinh. Coù Sinh thì coù giaø cheát. Ngöôøi ta sinh laø do chaáp giöõ laáy möôøi hai nhaân duyeân. Coù möôøi hai nhaân duyeân laø coù sinh, khoâng coù

nhaân duyeân thì khoâng sinh... Vaïn vaät ñeàu vaäy. Khoâng caét ñöùt möôøi hai nhaân duyeân thì khoâng ra khoûi sinh töû. Tu ba möôi baûy phaåm kinh, töø ñaáy maø ñöôïc ñaïo. Möôøi hai nhaân duyeân coù naêm vieäc: 1. Si (voâ minh). 2. Sinh töû luoân gaén vôùi Haønh. Laø nhaân duyeân cuûa ñôøi tröôùc. 3. Thöùc töø Thöùc thoï thaân sinh ra. 4. Danh saéc: Saéc thaân laïi hình thaønh naêm aám. Laø nhaân duyeân cuûa ñôøi naày.

5. Saùu suy: Laïi taïo sinh töû gaén vôùi Haønh, tieáp xuùc laø nhaân duyeân cho ñôøi sau. Tröôùc, sau ba ñôøi cuøng chuyeån bieán vôùi nhaân duyeân, cho neân noùi coù naêm vieäc. Möôøi hai nhaân duyeân goác töø thaân coù möôøi vieäc. Möôøi vieäc xuaát phaùt töø thaân: baûy vieäc thaønh moät, ba vieäc töø boán. Baûy vieäc thaønh moät: Gieát haïi, aên troäm, daâm, noùi hai löôõi, noùi lôøi aùc, noùi doái, noùi theâu deät, ñeàu töø saéc, chung laøm moät. Ba vieäc töø boán tham ganh, giaän döõ, si meâ ñeàu töø Thoáng döông (Thoï) Tö töôûng (Töôûng) Sanh töû (Haønh) vaø Thöùc (Thöùc). Ñoù laø möôøi vieäc hôïp laøm naêm aám neân laø möôøi hai nhaân duyeân. Ñaát goïi laø Si (voâ minh) Haønh laø taáu thaïnh neân taïo haønh sanh töû. Töø taïo xuùc goïi laø Haønh. Ñaõ coù Haønh thì coù Thöùc, thaân nhaän laáy sinh töû. Coù thöùc thì coù Danh saéc. Thaân laïi taïo möôøi vieäc, thaønh ra naêm aám. Ñaõ coù Danh saéc, thì coù Luïc nhaäp, laïi taïo ra aám thònh. Haønh xuùc, neân sau nhaän laáy söï löu chuyeån, laøm ñieàu kieän cho sinh töû, goïi laø nhaân duyeân. Möôøi vieäc cuûa thaân trong möôøi hai nhaân duyeân: thì Ganh gheùt laø Si (Voâ minh). Giaän döõ laø sinh töû (Haønh). Nghi ngôø laø Thöùc. Gieát haïi laø Danh saéc. AÊn troäm laø saùu suy (Saùu nhaäp). Daâm laø Caùnh (Xuùc). Noùi hai löôõi laø Thoáng (Thoï). Noùi doái laø AÙi. Noùi lôøi aùc laø thaønh (Thuû). Noùi theâu deät laø mong öôùc. Sinh coù khoâng neân goïi laø Höõu. Möôøi hai nhaân duyeân, vì sao? Daâm laø si (voâ minh). Giaän döõ laø sinh töû (Haønh). Nghi ngôø laø Thöùc (Thöùc). Ba vieäc ôû beân trong neân laø goác. Ñaõ coù ba vieäc neân coù baûy vieäc maø thaønh naêm aám thònh. Ganh gheùt laø goác cuûa naêm aám neân laø si (voâ minh). Naêm aám hoaït ñoäng caùi gì vöøa yù thì vui, traùi yù thì giaän. Taïo ra möôøi vieäc chuyeân vaøo sinh töû. Beân ngoaøi laø töø thaân, beân trong laø töø yù. Si (voâ minh) laø khoâng phaân bieät ñen traéng, khoâng nhaän bieát sinh töû. Ñaïo nhôn muoán ñoaïn töø möôøi hai nhaân duyeân thì tröôùc heát phaûi döùt boû möôøi vieäc cuûa Thaân, baét ñaàu töø Si. Si dieät thì naêm aám dieät, möôøi hai nhaân duyeân cuõng dieät. Caét ñöùt möôøi vieäc cuûa thaân, beân ngoaøi thì töø thaân, beân trong töø yù. Noùi giöõ cho thaân yù, laø khoâng gieát haïi, cuõng goïi beân ngoaøi thì töø mieäng. Ganh gheùt beân trong bò caét ñöùt, yù khoâng khôûi leân trong vaïn vaät thì giaän döõ chaám döùt. Giaän döõ chaám döùt thì chaám döùt gieát haïi. Gieát haïi chaám döùt thì ham muoán chaám döùt. Ham muoán chaám döùt thì daâm chaám döùt. Ngoaøi mieäng laø tieáng. Ngöng döùt tieáng thì noùi hai löôõi, noùi lôøi aùc, noùi doái, noùi theâu deät cuõng chaám döùt. Khoâng coøn si, neân böôùc vaøo ñaïo. Ñoù laø moät voøng naêm aám caét ñöùt goác cuûa möôøi hai nhaân duyeân. Con ngöôøi nhaän laõnh thaân coù ba vieäc khaùc nhau:

SOÁ 1508 - KINH A-HAØM KHAÅU GIAÛI THAÄP NHÒ NHAÂN DUYEÂN 216

1. Naêm aám thaønh aám thònh. 2. Möôøi taùm thöù. 3. Möôøi hai nhaân duyeân hoaït ñoäng. Ñoù laø ba choã khaùc nhau maø thaân naày coù. Moät: Naêm aám thaønh aám thònh nghóa laø naêm aám töø möôøi vieäc cuûa thaân sinh ra. Töø maét maø coù Saéc aám. Töø tai maø coù Thoï aám. Töø muõi maø coù töôûng aám. Töø mieäng maø coù Haønh aám. Töø yù maø coù Thöùc aám. Phaûi chuù taâm suy nghieäm saùu vieäc caên baûn naày. Ñoù laø laõnh vöïc cuûa naêm aám. Hai: Möôøi taùm thöù nhaäp möôøi chín caên. Möôøi taùm thöù laø naêm aám hoaït ñoäng laø aám thònh, coù ñoái, coù nhaäp laø goác cuûa möôøi hai nhaäp, saùu tình (caên) laøm thaønh möôøi taùm thöù! Coù Thöùc neân laø möôøi chín caên. Noùi möôøi taùm thöù laø khoâng noùi ñeán Thöùc. Ñoù laø noùi thònh aám hoaït ñoäng sanh khôûi möôøi taùm thöù, möôøi chín caên. Ba: Möôøi hai nhaân duyeân laø naêm aám, naêm thònh aám hoaït ñoäng do möôøi hai nhaân duyeân neân môùi coù thaân, laø ñoàng vôùi möôøi söï cuûa thaân, ñeàu phaân bieät roõ. Töø saéc maø coù thaân, töø boán aám laø coù danh töï (danh). Töø danh saéc coù AÙi, Thuû. Töø Thuû maø coù haønh Si. Töø Haønh Si (voâ minh) maø coù möôøi hai nhaân duyeân. Ngöôøi haønh ñaïo phaûi döùt boû saéc, khoâng vì döùt boû thaân. Thaân chæ laø teân goïi. Tai, maét, muõi, löôõi, yù, aáy cuõng chaúng phaûi laø thaân... Taïi sao? Neáu tai laø ngöôøi, thì noù phaûi nghe heát thaûy. Töø hình maø coù teân goïi, nhö goïi laø vaøng, laáy vaøng laøm vaät, töø ñoù coù teân goïi moùn naày ñoà noï. Ñaát-nöôùc-gioù-löûa-khoâng, laø naêm yeáu toá taïo thaân naày. Thaân naày cuõng chaúng phaûi laø thaân. Taïi sao? Thaân thì bieát tieáp xuùc, ngöôøi cheát roài ñaâu bieát tieáp xuùc laø gì. Do vaäy, ñaát-nöôùc-gioù-löûa-khoâng, chaúng phaûi laø thaân. Thaân cuõng khoâng, yù cuõng khoâng caû thaûy khoâng, khoâng naém ñöôïc caùi gì, cuõng khoâng coù Thoáng döông (Thoï). Taïi sao? Thaân ngöôøi cheát khoâng coøn bieát thoï nhaän. Nhö vaäy laø khoâng. YÙ ñaõ lìa thaân cuõng khoâng coøn thoï. Chæ laø nhaân duyeân hôïp laïi, neân trôû veà vôùi khoâng. Trong thaân coù möôøi hai thöù gioù, thöôïng khí phong, haï khí phong, gioù maét, gioù tai, gioù muõi, gioù löng, gioù hoâng, gioù ruùn, gioù vai, gioù chaân, gioù uoán khuùc, gioù ñao. Gioù ñao ñöa beänh cho ngöôøi; Gioù ñao gieát haïi; Gioù ñao caét ñöùt maïng soáng, laø sinh laõo bònh töû. Sinh nghóa laø ra khoûi thai meï. Ñaõ sinh neân coù giaø. Ngöøng laø yù ngöøng. Taùc duïng cuûa ngöøng, neân khí ra vaøo maát, thaáy roõ goác cuûa thaân chæ laø taäp hoïp cuûa möôøi vieäc cuõng khoâng coøn. Trong thaân coù naêm yeáu toá: Ñaát-nöôùc-gioù-löûa-khoâng. Caùi gì cöùng laø thuoäc veà ñaát, meàm thuoäc nöôùc, noùng thuoäc löûa, khí thuoäc gioù, aên uoáng ra vaøo laø khoâng. Cuõng coøn nhöõng ñieàu kieän khaùc hôïp laøm thaân, roài cho laø thaân cuûa ta. Neáu cho vaïn vaät neân coù thaân thì cuõng do naêm yeáu toá,

SOÁ 1508 - KINH A-HAØM KHAÅU GIAÛI THAÄP NHÒ NHAÂN DUYEÂN 217

cuøng hôïp laïi laø Saéc, Thoï , töôûng, sinh töû (Haønh) thöùc. Möôøi yeáu toá cuøng taäp hôïp lieàn coù sinh töû. Veà yeáu toá thì coù thieän-aùc. Haønh thieän coù hai nhoùm. Khoâng phaïm thì goàm thaân ba mieäng boán, yù ba. Ñoù laø moät nhoùm

thieän. Nhoùm thieän thöù hai laø boá thí, trì giôùi, nhaãn nhuïc, tinh taán, khoâng nghi. Ñoù laø nhoùm thieän hai. AÙc cuõng coù hai nhoùm. Veà phaïm, thì thaân ba mieäng boán, yù ba, ñoù laø nhoùm aùc moät. Nghi, ganh gheùt, tham, keo kieät laøm nhoùm aùc hai. Phoøng hoä thaân-mieäng-yù laø vieäc laøm cuûa ñaïo nhôn. Töø phöôùc maø sinh. Töø Haønh maø coù laõo beänh töû. Khi thaân lieàn tan raõ. Khi ngöôøi naèm nguû yù lìa thaân laø nhaân duyeân ôû ñaát, taïi sao khoâng cheát? Vì coøn boán yeáu toá kia hoïp nhau choáng giöõ chöa tan maát. Ngöôøi ta laøm möôøi vieäc thaønh ba vieäc. Ngöôøi laøm ba vieäc thaønh hai vieäc, ngöôøi laøm hai vieäc thaønh moät vieäc. Möôøi vieäc laø gì? Ñoù laø möôøi aùc, töùc ba vieäc cuûa thaân, mieäng, yù. Ñaõ coù ba vieäc laø coù hai yeáu toá Danh saéc. Ñaõ coù Danh saéc, thì rôi vaøo si (voâ minh); haøng traêm kieáp môùi ñöôïc laøm ngöôøi, laøm ngöôøi cuõng khoù ñuû caên. Ngöôøi ta soáng thì thöùc hoaït ñoäng laø goác. Naêm thöùc khaùc teân, nhöng cuøng chung moät thöùc. Khi vaøo moät thöùc thì maát nôi nöông töïa kia. Bieát ngöôøi ñöôïc sinh leân coõi trôøi, laø ñem thöùc cuûa ngöôøi nhaäp vaøo thöùc trôøi, lieàn queân moïi chuyeän traàn gian. Ngöôøi ta töø khoâng sinh, töø coù cheát. Ñaõ khoâng, taïi sao sinh? Khoâng nhaän bieát caùi khoâng, neân môùi sinh. Coù, taïi sao cheát? Khoâng nhaän bieát caùi coù, cho neân cheát. Nhaän bieát khoâng neân khoâng coøn sinh. Nhaän bieát coù neân khoâng coøn cheát. YÙ coù choã ñeå nhôù nghó thì dieät, laïi ñeán choã laøm nôi sinh ra. Nieäm cuõ, yù khoâng dieät, cuõng khoâng ñöôïc Haønh sinh yù treân. YÙ ñaàu tieân khôûi ñaõ dieät, thì noù laïi nghó ñeán nhöõng nieäm khaùc, duø nhieàu nhöng cuõng trôû laïi, roài töø yù ñaàu tieân, nhaän laáy nhaân duyeân. Ngöôøi ta sinh voán töø nöõ. Nam, nöõ haønh baát tònh neân coù thaân naày. Khi lôùn tuøy theo tri thöùc aùc daãn daét Naêm aám, Saùu chæ, Möôøi hai suy (traàn) löøa doái, maø coù giaø bònh cheát lo khoå. Sinh töû laø so Si (voâ minh). Ngöôøi trí tueä caàn phaûi caét ñöùt Saùu chæ, laø ñaát-nöôùc-gioù-löûa-khoâng-thöùc. Möôøi hai suy laø saéc-thanh-höông-vò-xuùc-nieäm duïc, beân trong coù giaëc aån nuùp (naêm caên) ñoù laø möôøi hai suy. Ngöôøi ta soáng coù ba nhaân duyeân: 1. Hoäi hoïp. 2. Chöùa nhoùm. 3. Taâm-yù-thöùc. Thoáng döông (Thoï), tö töôûng (Töôûng), sinh töû (Haønh) thöùc, ñoù laø hoäi hoïp. AÙi duïc laø chöùa nhoùm. Töø caùi ban ñaàu laø taâm, trung öông cuûa taâm laø yù, ñaàu sau laø thöùc. Ngöôøi ta môùi vaøo thai meï nhö tröùng gaø coùù troøng ñoû. Ñeán ba baûy tuaàn thì coù ñaàu, maët, tay, chaân, ngoùn ñaày ñuû. Tröôùc

khi sinh boán ngaøy, thì ñaàu loän xuoáng. Khi ôû trong thai meï, khoå khoâng theå noùi ñöôïc. Ngöôøi trong thai meï maïng ngaøy caøng taêng, thöùc ngaøy caøng lôùn. Thaân hôi giaø, ñeán nöûa naêm thì thaân vaø thöùc ngaøy moät giaûm. Ñöôïc thaân naày cuõng laø phöôùc, maø cuõng laø toäi. Taïi sao? Vì do ñöôïc thaân ngöôøi laø phöôùc. Vì ñoùi khaùt, noùng, laïnh, tham, daâm, ganh gheùt laø toäi. Ngöôøi ta sinh con, coù naêm nhaân duyeân: 1. Coù baûn nguyeän. 2. Cuøng nghieäp. 3. Hieåu leã. 4. Nôi ñeán. 5. Nôi ñeàn. - Baûn nguyeän laø sao? Laø ñôøi tröôùc, thaáy con ngöôøi khaùc ñoan ng- hieâm, lieàn mong öôùc: Con ta cuõng nhö vaäy. - Cuøng nghieäp laø cuøng toan tính ñeå ñöôïc lôïi cuøng nhau. - Hieåu leã laø cuøng nhau yeâu meán quyù

chuoäng. - Nôi ñeán laø cha meï lo laøm aên sinh soáng, con tha hoà thoï duïng. - Nôi ñeàn laø con laøm aên, giuùp ñôõ laïi cha meï. Con, do ba nhaân duyeân maø sinh ra: 1. Ñôøi tröôùc cha meï maéc nôi con veà tieàn baïc. 2. Ñôøi tröôùc con maéc nôi cha meï veà tieàn baïc. 3. Keû thuø ñeán laøm con. - Cha meï cöïc khoå kieám ñoàng tieàn, nhöng roài qua ñôøi, con ñöôïc thoï duïng. Ñoù laø ñôøi tröôùc cha meï maéc nôi con veà tieàn baïc. - Con cöïc khoå kieám tieàn nhöng roài cheát, ñeå cha meï duøng. Ñoù laø con maéc nôi cha meï veà tieàn baïc. - Coù luùc sinh con ñöôïc traêm ngaøy, ngaøn ngaøy thì noù cheát. Cha meï buoàn raàu aùo naõo. Ñoù laø keû thuø theo sinh laøm con. Con sinh ra coù ba nhoùm: 1. Con coù phöôùc. 2. Con chaân chaùnh. 3. Con khoâng chaân chaùnh. - Con coù phöôùc laø sao? Laø cha meï trì giôùi, boá thí, nhaãn nhuïc, tinh taán, haønh ñaïo, thì con cuõng laøm nhö vaäy. Ñoù laø con coù phöôùc. - Con chaân chaùnh laø sao? Laø cha meï khoâng tin ñaïo, nhöng con thì phuïng thôø ñaïo giaùo. Ñoù laø con chaân chaùnh. - Con khoâng chaân chaùnh: laø cha meï theo nghieäp ñaïo, theo phaùp haønh, nhöng con thì chæ uoáng röôïu, laøm aùc. Ngöôøi ta khoâng muoán thaáy coù loaïi con khoâng chaân chaùnh nhö vaäy.

SOÁ 1508 - KINH A-HAØM KHAÅU GIAÛI THAÄP NHÒ NHAÂN DUYEÂN 219

Con theo cha meï soáng, laø coù söï ñoàng yù, ñoàng haønh, ñoàng nieäm. Cuøng ñaày ñuû tuoåi thoï, giaøu sang, ñoan nghieâm; ñoù laø ñoàng haønh. Cuøng tham lam, daâm duïc, giaän döõ, ñoù laø ñoàng yù. Cuøng tinh taán haønh ñaïo, ñoù laø ñoàng nieäm. Voán haønh ñoäng theo cha, thì phaàn nhieàu gioáng cha, voán haønh ñoäng theo meï thì phaàn nhieàu gioáng meï. Khoâng ñoàng haønh, thì con vôùi cha meï khaùc nhau. Con ngöôøi ta khi môùi loït loøng, bieát gì ñaâu, nhöng vui thích höôùng veà ngöôøi meï, ñoù laø do nhaân duyeân cuûa yù thöùc goác. Con ngöôøi luùc sinh nôi ñôøi sau, laø coù nhaân duyeân. Thaân (trung höõu) coù theå ra vaøo khoâng giaùn ñoaïn, ñeán baûy ngaøy thì laïi huûy hoaïi thaân aáy. Noù cuõng coù ñaát-nöôùc-gioù-löûa-khoâng, nhöng tinh teá khoù thaáy. Ngöôøi ta khi tuoåi giaø thì bieát ít queân nhieàu. Thöùc chuyeån daàn ñeán nôi sinh ra sau naày. Taïi sao? Laø do khoâng döï tính nôi sinh laø ñaâu, chöa bieát nôi ñeán. Ngöôøi khaùc sinh, ngöôøi khaùc tôùi, ngöôøi khaùc ñeán choã ngöôøi khaùc. Ngöôøi khaùc lo raàu choã ngöôøi khaùc. Ñieàu aáy töø muoân xöa ñeán giôø, ñaõ thaønh thoùi quen, maø khoâng bieát thaân coù ba Thoï, yù coù ba Thoï. Thaân thoï laø bò dao gaäy, ngoùi gaïch ñaù rôi ñuïng, bò ñaùnh ñaäp. Hai laø bònh oám. Ba laø cheát. YÙ thoï, thì moät laø: Lo cha, meï, anh, em, vôï con baïn beø. Hai laø lo veà tieàn cuûa. Ba laø lo keû thuø. Tai sao laø thoï nhaän? Thaân theå baát an laø beänh. Taïi sao cheát? Nhö traùi chín phaûi ruïng, laø cheát. Heát thaûy bònh ñeàu do yù taïo ra. Thaân cheát khoâng coøn bieát gì neân khoâng taïo ra beänh. Taïi sao thaân bònh?. Do boán nhaân khoâng caân baèng. Taïi sao lo saàu? Laø do khoâng nhö yù ñieàu mình muoán. Taïi sao khoâng oån ñònh? Laø do bònh taät ôû quaù khöù. Taïi sao gaáp ruùt? Vì saép tan raõ ñeán nôi. Taïi sao tieàu tuïy? Giaø laø chaát ñoäc cuûa thaân. Taïi sao giaø cheát? Laø do hoaïi dieät. Taïi sao voâ thöôøng? Laø do khoâng ñöôïc töï taïi. Taïi sao khoå? Laø do gaáp ruùt. Taïi sao khoâng? Laø do khoâng coù chuû. Noùi ta laøm laø sao? Vì ñoù khoâng phaûi laø thaân. Khoâng coù khaû naêng lìa khoå, khoâng ñöôïc nhaän laõnh khoå ñoù laø

möôøi vieäc. Nhöõng mong muoán cuûa con ngöôøi, coù ba thöù: Caùi gì ngöôøi ta yeâu thích thì mong muoán laáy cho ñöôïc. 1. Maïnh khoûe. 2. An oån. 3. Soáng laâu. Nhö vaäy thì laïi coù ba thöù oaùn thuø: 1. Tuoåi giaø, laø keû thuø cuûa khoûe maïnh. 2. Bònh taät laø keû thuø cuûa an oån. 3. Cheát laø keû thuø cuûa soáng laâu. Roài cuõng coù ba thöù cöùu ñoä:

SOÁ 1508 - KINH A-HAØM KHAÅU GIAÛI THAÄP NHÒ NHAÂN DUYEÂN 220

1. Quy maïng veà Phaät.
2. Quy maïng veà vôùi Phaùp.
3. Quy maïng veà vôùi Tyø-kheo Taêng.

Coù boán vieäc ñaùng sôï: laø sanh-laõo-beänh-töû. Ngöôøi maët ñoû, coù naêm nhaân duyeân:

1. Gaàn löûa.
2. Uoáng röôïu.
3. Lo sôï.
4. Nhôù ñeán giaän döõ.
5. Nhieàu xaáu hoå.

Toùc baïc coù boán lyù do:

1. Söùc noùng nhieàu.
2. Lo saàu nhieàu.
3. Bònh nhieàu.
4. Loaïi maùu sôùm baïc.

Ngöôøi bònh oám gaày coù boán lyù do:

1. AÊn ít.
2. Coù noãi buoàn lo.
3. Nhieàu saàu tö.
4. Bònh.

Thaân khoâng ñöôïc ñieàu hoøa coù boán vieäc maø khoâng noùi tröôùc vôùi con ngöôøi. 1. Ñaàu baïc. 2. Giaø. 3. Bònh. 4. Cheát. Ñoù laø boán vieäc khoâng troán traùnh ñöôïc, khoâng theå lìa ñöôïc; cuõng khoâng theå truùt boû ñöôïc.

Coù boán vieäc khoâng theå chòu ñöïng: 1. Ñoùi. 2. Khaùt. 3. Laïnh. 4.

Noùng.

Thaân laïi coù boán vieäc: 1. Khoâng ñuû. 2. Khoâng ñaày. 3. Khoâng no. 4.

Khoâng chaùn.

Thaân laïi coù boán thoï khoå laø: Khoå khi sinh, khoå khi giaø, khoå khi bònh, khoå khi cheát.

Heát thaûy muøi vò khoâng quaù taùm thöù: 1. Ñaéng. 2. Chaùt. 3. Cay. 4.

Maën. 5. Laït. 6. Ngoït. 7. Muøi röôïu. 8. Khoâng bieát laø muøi gì. Ñaéng taêng theâm noùng böùc. Chaùt taêng theâm gioù tröø laïnh. Cay tröø nöôùc. Röôïu tröø gioù, khieán ngöôøi ta toái maét.

AÊn coù ba lyù do: taát vaøo tôùi coát tuûy maùu huyeát:

1. Chaát beùo.

2. Chaát ñoäc.

3. Röôïu. Laø ba thöù, cuøng khaép chaâu thaân, khoâng ñaâu laø khoâng coù noù. Moïi thöùc aên uoáng ñeàu coù chaát beùo, chæ coù aên uoáng ñaïm baïc laø ít

coù.

Ngöôøi ta coù boán chuûng loaïi:

1. Haøng tröôûng giaû.

2. Haøng ñaïo thuaät.

3. Haøng thaày phaùp, thaày buøa.

4. Haøng noâng gia.

Coù boán thöù sinh:

1. Sinh töø buïng meï.

2. Sinh do noùng laïnh hoøa hôïp.

3. Hoaù sinh.

4. Sinh töø tröùng.

Sinh ôû buïng nhö ngöôøi vaø suùc sinh. Noùng laïnh hoøa hôïp sinh laø truøng, ngaøi böôùm. Hoùa sinh laø coõi trôøi, ñòa nguïc... Sinh baèng tröùng laø chim, caù, ruøa. Ñaàu ngöôøi ta coù boán möôi laêm xöông. Töø löng trôû leân coù naêm möôi moát xöông. Töù chi coù traêm leû boán xöông, goäp thaønh hai traêm xöông. Thaân ngöôøi coù baûy möôi vaïn maïch maùu, chín möôi chín vaïn loã chaân loâng. Quaùn saùt thì thaáy, phaân bieät thì bieát. Coù vò A-la-haùn duøng thieân nhaõn thaáy ñoïa ñòa nguïc phaàn nhieàu laø nöõ nhaân, Thaày môùi hoûi Phaät: Taïi sao vaäy? Phaät noùi: Coù boán lyù do: 1. Tham coù nhieàu chaâu baùu vaø y phuïc. 2. Cuøng ganh gheùt nhau. 3. Laém moàm mieäng. 4. Coù nhieàu tính daâm. Vì nhöõng lyù do aáy neân phaàn nhieàu ñoïa ñòa nguïc.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.